Lieta Nr. C29 8377 13
Lietas arhīva Nr. C-4457-14

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2014.gada 27.novembrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesnese Sanita Rūtenberga

izskatīja rakstveida procesā civillietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Greencredit" maza apmēra prasībā par naudas piedziņu pret /pers. A/.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2013.gada 10.decembra lēmumu pieņemts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Greencredit" (turpmāk - prasītājs) prasības pieteikums maza apmēra prasībā par naudas piedziņu pret /pers. A/ (turpmāk – atbildētājs) un ierosināta civillieta.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasības priekšmets ir parāda piedziņa. Prasības summas aprēķins: a) galvenais parāds 176 LVL. Galvenā parāda aprēķins: pamatparāds 150 LVL un komisija par aizdevuma izsniegšanu 26 LVL; b) nolīgtie vai likumiskie procenti 14,29 LVL; c) līgumsods 176 LVL. Nolīgto vai likumisko procentu un līgumsoda aprēķins: līgumsods - 176 LVL / 100 = 1,76 LVL, 1% dienā (Līguma 6.1.punkts) x 494 kavētas dienas (16.07.2012.-22.11.2013) = 869,44 LVL, kas tiek samazināts līdz galvenā parāda apmēram; likumiskie procenti - 176 LVL / 100 (1% = 1,76 LVL; 6% = 10,56 LVL) / 365 x 494 kavētas dienas (16.07.2012.-22.11.2013) = 14,29 LVL. Kopējā prasības summa 366,29 LVL. Tiesas izdevumi: valsts nodeva 54,94 LVL un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 LVL. Apstākļi, kas pamato prasību, un pierādījumi: 2012.gada 10.aprīlī atbildētājs aizņēmās no prasītāja 150 LVL, kuru saskaņā ar Aizdevuma līguma speciālajiem nosacījumiem, bija jāatmaksā līdz 2012.gada 10.maijam. 2012.gada 8.maijā atbildētāja veica kredīta atmaksas pagarināšanu līdz 2012.gada 7.jūnijam. 2012.gada 18.jūnijā atbildētāja veica kredīta atmaksas pagarināšanu līdz 2012.gada 16.jūlijam. Iestājoties atmaksas termiņam, atmaksājamā summa bija 176 LVL, t.i., pamatparāds un komisijas maksa. Aizdevuma atmaksa netika veikta. Minēto apstiprina: 2012.gada 2.aprīļa Aizdevuma līgums (vispārīgie noteikumi), 2012.gada 18.jūnija Aizdevuma līguma (speciālie noteikumi), 02.04.2012. maksājuma uzdevums Nr.40 no AS „Swedbank" līguma piekrišanai no atbildētāja puses, 10.04.2012. maksājuma uzdevums Nr.2237 no AS „Swedbank" par aizdevuma pārskaitīšanu. Prasība pamatota: ar Civillikuma 1587., 1943.pantu, 2004.gada 21.decembra Ministru kabineta noteikumi Nr.1037 „Noteikumi par distances līgumu par finanšu pakalpojumu sniegšanu" 1.punktu. Prasītāja prasījumi: piedzīt no atbildētāja parādu kopā par 366,29 LVL un tiesāšanās izdevumus.

Prasītājs norādījis, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

2013.gada 11.decembrī atbildētājam nosūtīts prasības pieteikums un dots termiņš iesniegt paskaidrojumus par celto prasību. (lietas 23.lapa)

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22}panta pirmo daļu pusēm ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu un izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesei.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu, tiesnese noteica civillietas izskatīšanu rakstveida procesā.

2014.gada 21.augustā lietas dalībniekiem paziņots par civillietas izskatīšanu rakstveida procesā, kā arī paziņots datums, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā. (lietas 26.lapa)

Tiesa konstatē, ka atbildētājam tiesas sūtījumi nosūtīti uz viņa deklarēto dzīvesvietu (Civilprocesa likuma 56.^{1}pants) un paskaidrojumu neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā (Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otrā daļa).

M o t ī v u d a ļ a

Iepazinusies ar lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem un izvērtējusi visu kopumā, tiesa atzīst, ka prasība ir daļēji apmierināma.

No pievienotā Aizdevuma līguma vispārīgiem noteikumiem (spēkā no 2012.gada 2.aprīļa) GREEN kods 2E3C446CF5EB8F6, kas paredzēti līgumu slēgšanai neklātienē, reģistrējot un piesakoties aizdevuma saņemšanai prasītāja mājas lapā www.greencredit.lv, konstatēts, ka aizdevums ir naudas summa, ko aizdevējs aizdod aizņēmējam saskaņā ar šī Līguma noteikumiem, ka minētie noteikumi paredz pušu tiesības un pienākumus, aizdevuma atmaksas kārtību un citus noteikumus. Atbilstoši Aizdevuma līguma vispārīgo noteikumu 2.3 un 2.6.punktiem, aizņēmējam jāveic reģistrācijas maksa, pārskaitot to uz aizdevēja bankas kontu un pēc reģistrācijas maksas veikšanas aizņēmējs saņem no aizdevēja apstiprinājumu - lietotājvārdu uz aizņēmēja norādīto mobilo tālruni, pagaidu paroli uz e-pasta adresi. (lietas 12.-14.lapa)

No pievienotā 2012.gada 2.aprīļa maksājuma uzdevuma Nr.40 secināms, ka atbildētājs ir pārskaitījis prasītāja kontā reģistrācijas maksājumu 0,01 LVL apmērā (lietas 20.lapa) un noslēdzis Aizdevuma līguma, kā tas noteikts Aizdevuma līguma vispārīgo noteikumu 2.9.punktā.

Aizdevuma līguma speciālie noteikumi (spēkā no 2012.gada 2.aprīļa) ir Pielikums pie Aizdevuma līguma vispārīgie noteikumi GREEN kods 2E3C446CF5EB8F6 (lietas 15.lapa), no kuriem konstatējams, ka prasītājs aizdot atbildētājam aizdevumu 150 LVL apmērā, nosakot komisijas maksu 26 LVL, ar atmaksas termiņu līdz 2012.gada 18.jūnijam. Aizdevuma summas izmaksu apliecina 2012.gada 10.aprīļa maksājuma uzdevums Nr.2237. (lietas 21.lapa)

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā, otrā un trešajā daļā noteikts: *Distances līgums ir vienošanās starp patērētāju un pārdevēju vai pakalpojuma sniedzēju, pamatojoties uz pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja piedāvājumu ar adresēta vai neadresēta iespieddarba, tipveida vēstules, kataloga, presē publicētas reklāmas, kurai pievienots pasūtījuma kupons, telefona, faksimila, Interneta, elektroniskā pasta, televīzijas, radio un citu informācijas nosūtīšanas vai pārraidīšanas līdzekļu starpniecību. Faksimilu, automātisko atbildētāju un distances saziņas līdzekļus, kurus izmantojot iespējams individuāls kontakts ar patērētāju, ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs var izmantot tikai tādā gadījumā, ja saņemta patērētāja nepārprotama piekrišana. Distances līgums izpildāms ne vēlāk kā 30 dienu*

laikā no dienas, kad ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs saņēmis pasūtījumu no patērētāja, ja vien līgumslēdzējas puses nav vienojušās citādi. 2002.gada 28.maija Ministru kabineta noteikumi Nr.207 „Noteikumi par distances līgumu", kas izdoti saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 10.panta ceturto daļu nosaka distances līgumā ietveramo informāciju.

Tiesa secina, ka pušu starpā ir tiesīgi noslēgts distances līgums par aizdevuma piešķiršanu, jo Civillikuma 1934.pantā noteikts, ka *ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.*

Tiesai nav ziņu, ka līgums būtu pušu apstrīdēts, līdz ar to, saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu, *tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai pusei zaudējumus.*

Civillikuma 1590.pants nosaka, ka *katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu [..].* Tiesa secina, ka prasītājs savas saistības ir izpildījis un prasītājam ir prasības tiesība par līguma izpildīšanu pret atbildētāju.

Saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu, *aizņēmējam ir jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš ir aizņēmies.*

Līdz ar to, tiesai ir pamats secināt, ka prasītāja norādītie apstākļi nav apstrīdēti, ir pamatoti un pastāv galvenais parāds prasības pieteikumā norādītajā apmērā un tas ir piedzenams no atbildētāja prasītāja labā.

Prasītājs un atbildētājs ir Patērētāju tiesību aizsardzības likuma subjekti, jo prasītājs izsniedzis aizdevumu savas profesionālās darbības ietvaros, bet atbildētājs saņēmis aizdevumu nolūkam, kas nav saistīts ar atbildētāja saimniecisko vai profesionālo darbību.

Saskaņā ar Civillikuma 1759.pantu *procenti jāmaksā arī bez noteiktas norunas uz likuma pamata šādos gadījumos: 1) par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem*. Saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmās daļas noteikumiem *gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.*

Lietā iegūti objektīvi pierādījumi tam, ka atbildētājs nav veicis samaksu līgumā noteiktā termiņā un prasītāja prasība ir pamatota par likumisko procentu 14,29 LVL piedziņu par maksājuma kavējumu laikā no 2012.gada 16.jūlija līdz 2013.gada 22.novembrim, kas piedzenama no atbildētāja par labu prasītājam.

Tā kā atbildētājs aizdevumu noteiktajā termiņā nav atmaksājis, tad ir iestājies parādnieka nokavējums un no tā izrietošās sekas, t.i., prasītāja tiesības uz līgumsoda saņemšanu. Par maksājumu kavējumu Aizdevuma līguma kopējo noteikumu 6.1.punktā paredzēts līgumsods 1% apmērā no neatmaksātās parāda summas par katru nokavējuma dienu.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim) *līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai izpildītu nepienācīgi*. Saskaņā ar Civillikuma 1717.panta otro daļu (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim) *līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas*. Savukārt Civillikuma 1720.pants paredz *kreditora tiesību prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja tieši tā bijis norunāts vai līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.*

Civillikuma 1717.pantā (spēkā ar 01.01.2014.) noteikts, ka *līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas, taču tam jābūt samērīgam un atbilstošam godīgai darījumu praksei.*

Tādējādi tiesas ieskatā līgumsodam ir sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkcija, un tā uzdevums ir ietekmēt parādnieka saistību izpildi, nevis nodrošināt kreditoram labumu papildus parādnieka pamatsaistībai. Turklāt līgumsods nav līdzeklis, ar kura palīdzību kreditors ir tiesīgs iedzīvoties uz parādnieka rēķina (peļņas avots), un tiesiskajās attiecībās sakarā ar sodoša rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanu par vispārēju principu tiesībās ir atzīstams soda samērīguma princips.

Kā minēts iepriekš, tad konkrētajā tiesiskajā situācijā atbildētājs Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punkta izpratnē ir atzīstams par patērētāju. Līdz ar to pušu starpā noslēgtā līguma noteikumi izvērtējami līgumslēdzēju pušu vienlīdzīguma un taisnīguma aspektā atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likumam.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu *par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus*.

Vērtējot iepriekš minēto līguma noteikumu, tiesa atbilstoši Civilprocesa likuma 5.panta sestās daļas prasībām ņem vērā Augstākās tiesas judikatūru, kas izveidojusies ar Augstākās tiesas Senāta 2004.gada 22.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-441, 2005.gada 26.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-48, 2007.gada 20.jūnija lēmumu lietā Nr.SPC-43, 2008.gada 14.maija spriedumu lietā Nr.SKC-212, saskaņā ar kuru jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu konkrētos apstākļos izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.pantā norādīto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem.

Tiesa secina, ka pušu starpā noslēgtajā līgumā paredzētajam līgumsodam ir izteikti sodošs, nevis zaudējumu atlīdzinošs raksturs, un tā apmērs – 1% dienā no termiņā nesamaksātās summas – nav samērots ar vispārējiem taisnīguma un samērīguma principiem, jo līgumsoda apmērs, ja aizdevējs pieņem, ka gadā ir 365 dienas, var sasniegt 365% gadā, bet pamatparāda apmēru jau sasniedz 100 dienās. Tādējādi tiesas ieskatā prasītāja netaisni iedzīvotos uz patērētāja rēķina, gūstot nesamērīgu labumu un rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam.

Lai gan, kā tas izriet no parāda summas aprēķina, prasītāja labprātīgi samazinājusi no atbildētāja piedzenamā līgumsoda apmēru no 869,44 LVL līdz 176 LVL, tiesa atzīst, ka tas ir nesamērīgs, jo 2014.gada 1.janvārī stājās spēkā Civillikuma grozījumi un 1716.panta trešajā daļā noteikts, ka *līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra*.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka prasītājas pieprasītais līgumsods ir samazināms un nosakāms 10% apmērā no pamatparāda 176 LVL, t.i., 17,60 LVL. Savukārt prasība daļā par līgumsoda 158,40 LVL apmērā piedziņu ir noraidāma.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka *katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.*

Atbildētājs zinādams par parāda esamību nav veicis parāda atmaksu ne pilnībā, ne pa daļām, tāpat nav veicis maksājumus pēc prasības iesniegšanas tiesā un līdz lietas izskatīšanas dienai.

Saskaņā ar *Euro* ieviešanas kārtības likuma 4.panta pirmo daļu *euro ieviešana neietekmē līgumu un citu tiesisko instrumentu nepārtrauktību*. Saskaņā ar *Euro* ieviešanas kārtības likuma 6.panta pirmo un otro daļu - *latu konvertācijā uz euro izmanto Padomes noteikto maiņas kursu no latiem uz euro. Naudas summas un vērtības naudas izteiksmē pēc latu konvertācijas uz euro noapaļo līdz tuvākajam centam, ņemot vērā trešo zīmi aiz komata. Ja trešā zīme aiz komata ir no 0 līdz 4, tad centa vērtība nemainās. Ja trešā zīme aiz komata ir no 5 līdz 9, tad cents tiek noapaļots par vienu vienību uz augšu.*

Saskaņā ar Padomes noteikto maiņas kursu 1 *euro* = 0,702804 lati. Civillikuma 1833.pantā noteikts, ka *visi maksājumi izdarāmi euro.* Tādejādi parāda apmērs pārrēķināms no latiem uz *euro*.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājai piedzenams galvenais parāds 176 LVL, likumiskie nokavējuma procenti par laiku no 2012.gada 16.jūlija līdz 2013.gada 22.novembrim 14,29 LVL un līgumsods par laiku no 2012.gada 16.jūlija līdz 2013.gada 22.novembrim 17,60 LVL, kopā 207,89 LVL. Savukārt prasība daļā par līgumsoda 158,40 LVL apmērā piedziņu ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu *pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam – proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.*

Līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami šādi tiesas izdevumi – samaksātā valsts nodeva proporcionāli prasības apmierinātajai daļai 50 LVL apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta un tiesas paziņojumu piegādāšanu un izsniegšanu 3,30 LVL apmērā, kopā piedzenot 53,30 LVL.

Iesniedzot tiesā prasības pieteikumu, prasītājs ir samaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,30 LVL (4,70 EUR), taču faktiskie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir 6,27 EUR saskaņā ar uzziņu par ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem (lietas 2.lapa). Tādējādi neapmaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 1,57 EUR ir piedzenami no atbildētāja valsts ienākumos saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, 39.panta pirmās daļas 5.punktu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu *taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, par mantas atdošanu natūrā, [..] un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, [..]. Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.*

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 10., 15., 39., 41.panta pirmo daļu, 93., 96., 97., 190., 192., 193., 195., 204.[1], 250.[25], 250.[27], 450. un 454.pantu, tiesa

n o s p r i e d a

prasību daļēji apmierināt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Greencredit", reģistrācijas Nr.40103298741, galveno parādu 250,43 EUR (176 LVL), likumiskos nokavējuma procentus par laiku no 2012.gada 16.jūlija līdz 2013.gada 22.novembrim 20,33 EUR (14,29 LVL) un līgumsodu par laiku no 2012.gada 16.jūlija līdz 2013.gada 22.novembrim 25,04 EUR (17,60 LVL), kā arī tiesāšanās izdevumus 75,84 EUR (53,30 LVL), kopsummā 371,64 EUR (trīs simti septiņdesmit viens *euro* 64 centi), kas iemaksājami SIA Greencredit, bankas kods: HABALV22, Swedbank kontā Nr.LV94HABA0551028496925.

Noraidīt prasību daļā par līgumsoda 225,38 EUR (158,40 LVL) piedziņu.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,57 EUR (viens *euro* 57 centi), kas iemaksājami kontā Nr.LV 51 TREL 2190 4580 1900 0, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 - ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi C29-4457-14, samaksu apliecinošu dokumentu iesniegt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesai.

Noteikt /pers. A/termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas 2014.gada 27.novembra Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesai.

Tiesnese Sanita Rūtenberga